

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

De fine, quem potest, vel debet intendere Sacerdos in faciendo sacro,
parag. 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

DE SACRIFICIO
MISSÆ
EXPEDITE
CELEBRANDO.

LIBER II.

De iis, quæ ad Sacerdotem
pertinent dum actu
celebrat.

CAPUT I.

De intentione Sacerdotis in
celebrando.

§. I.

De fine, quem potest, vel debet intendere
Sacerdos, in faciendo Sacro.

Sacrificium, inter omnes a-
ctiones Virtutis Religionis,
est excellentissima actio, qua
scilicet, veneramur Deum
O. M. dignum esse, in cuius hono-
rem

rem, vel nostra ipsa vita destrueretur;
 id, quod significare profitemur, non
 quidem verbis, sed ipsa actione Sa-
 crificii: in quo semper esse debet
 destructio rei oblatae. Offerunt au-
 tem in Missa ipse Christus Dominus,
 ejusdemque Christi destructio inter-
 venit; quatenus, per consecratio-
 nem Corporis, & sanguinis, poni-
 tur idem Christus in proximo statu,
 seu via destructionis, quia nimirum
 ex vi consecrationis Christus repro-
 ducitur sub speciebus panis, & vini,
 & ut sic reproductus ponitur in tali
 statu, ut mor, corruptis specie-
 bus, destruat, seu desinat esse;
 non quidem destruat, absolvere,
 sed ex vi missionis talis esse repro-
 ducti. Siquidem, si per impossibile,
 non esset in sua reali existenti in Cae-
 lo; sed solum in esse Sacramentali
 sub his speciebus; certe, ex vi corru-
 ptionis talium specierum, destrue-
 retur omnino, & non amplius exi-
 steret. Vides veram destructio-
 nem

nem victimæ? Quare, sicuti non,
quando physicè moriebatur, sed
quando jugulabatur, seu graviter
percutiebatur à sacerdote. Ovis verb.
grat. dicebatur mactari, seu sacrifi-
cari; & liquida, ut vinum, & oleum,
non, quando physicè destruebantur,
sed quando in terram, v. gr. vel ex ro-
to, vel ex parte effundebatur, dice-
bantur sacrificari, seu libari; sic quan-
do in Consecratione accipit Christus
hunc statum, quo proximè poni-
tur in via ad dictam destructionem,
rectè sacrificari vere & realiter dici-
tur: Nam quemadmodum per gra-
vem percussionem ovis moritura
inde ad quadrantem verb. grat. &
vinum, oleumve per effusionem
destruenda inde ad aliquod tem-
pus, quia ponuntur in proximo sta-
tu destructionis, in omni loquen-
di proprietate dicuntur sacrificari:
ita Christus Dominus, quia poni-
tur sub speciebus, inde ad modicum
tempus, iis corruptis, destruen-
dus,

us, dicitur in omni proprietate sacrificari.

Hic mihi diu de hac re cogitanti apparuit bonus modus explicandi, qua ratione, in Missa, reperitur victimæ destructio tam essentialis in omni proprie dicto Sacrificio. Nam per alios modos, quibus utuntur Doctores apud Ioannem Delugo, & per ipsum modum, quo idem, confutatis ceteris, utitur, nunquam habetur vera, realis, & non metaphorica destructio, quæ realis, & vera certe habetur per nostram prædictam explicationem. Sed hæc fusè explicuimus in Tractatu Theologico de Sacramentis.

2 Cum igitur, ut dicebam, Sacrificium sit prædictus excellentissimus Religionis actus, certum est, ultimum Sacerdotis sacrificantis finem debere esse, Deum modo prædicto venerari, qui certe finis
semper

2 Delugo de Euchar. diffus. 19. sec. 4.
& 5.

semper saltem implicite aderit, quod-
 ties Sacerdos intenderit juxta Ritu-
 Sanctæ Ecclesiæ celebrare, nec talem
 ritum, quoad substantialia, & gravi-
 ter necessaria, velit, propter quem-
 cunque alium finem, relinquere. Se-
 cus fore mortale peccatum nemo du-
 bitat, æquiatunc Sacerdos propo-
 neret substantialibus, & graviter Mis-
 sæ necessariis illum alium finem,
 quod esset negligere Dei præcep-
 tum, in re gravi.

3. Numquam ne igitur sine mor-
 tali peccato potest sacrificium ce-
 lebrari à Sacerdote propter alium
 finem? Et, Æque ne peccabitur, si
 Sacerdos celebret ob vanam glo-
 riam, vel ob lucrum, vel quid si-
 mile?

4. Dico, si propter finem morta-
 liter peccaminosum, celebret Sa-
 cerdos, certum esse, ut peccare mor-
 taliter, ut si quis v. g. celebraret
 ob finem aliquod notabile furan-

O 3

dis

a Lege. S. Th. 2. 2. q. 132. art. 3.

di; Peccaret item mortaliter, & propter alium quemcumque finem vellent relinquere, seu relinqueretur prædictum in necessariis. Ratio utriusque est, quia in hoc secundo casu Dei præceptum, ut modo dixi, negligitur, & in primo intenditur finis mortaliter peccaminosus, a quo actio specificationem sumit.

5. An autem, in primo dicto casu, essent duæ malitiæ, specie diversæ, altera propter intentionem furti contra iustitiam; altera contra Religionem, propter irreverentiam, quæ irrogatur Sacrificio, dum assumitur, tanquam medium, ad malum finem, posset esse questio, quam tamen breviter expedio, affirmando esse duas, furti, ut certum est, & sacrilegii propter dictam gravem irreverentiam, quæ certe in tali intentione reperitur, dum vis utilitatis cum sancta, ad finem tam perversum.

6. Ad

6. At vero, si propter finem venialiter peccaminosum quis principaliter celebraret v. gr. ob vanam gloriam, vel lucrum venialiter malum, solum & venialiter peccaret. Ratio est, quia universaliter tunc est mortale ordinare operationes virtutum: v. gr. ministrare Sacramenta, audire Sacrum, opera Misericordiae exercere, & alia huiusmodi, atque adeo ipsum facere Sacrum, tunc, inquam, est mortale ordinare hæc ad alium finem, quando in eo fine, ita sistitur, ut interveniat voluntas omittendi, ob illum finem, aliquod Dei præceptum grave: ac in casu nostro non omittitur tale quid, ut supponimus, ergo mortale non erit, solum erit veniale, sicuti venialis est his. Quamvis enim adsit aliqua ordinis perversio, cum deberet celebrari Sacrum.

O 4

pra-

a Sanchez l. 1. in Dec. art. 3. n. 1.

b Silvest. Navarr. Henric. apud Sanchez. cit.

propter Dei gloriam dumtaxat, & non propter vanam gloriam, tamen hæc perversio non est gravis; patet, quia jam remanet finis ultimus ipse gloriæ in eo animo, quo servantur substantialia, & necessaria Missæ; solum additur hic alius finis, qui cum ur diximus, sit venialiter peccaminosus, illum finem ultimum non excludit, sed solum leviter, ut ita dicam, commaculat.

7 Denique, si propter finem indifferentem, quis principaliter, celebraret, v. gr. ut amico complacere, alias non sacrificaturus, idem dicendum erit, scilicet non peccaturum mortaliter. Ratio est, quia, ut modo dictum est, non intercedit voluntas omittendi aliquod grave præceptum. Puto tamen venialiter peccatum, quia ordinate res sacras, & spirituales ad hæc temporalia, nonnulla perversio est, licet minor, quam si ordi-

nenti

venitur ad finem venialiter malum, de quo, in præcedenti numero.

8. Sed audi, quod Deus te amet, Lector, id quod, quæ diximus, illustrabit. Erat quidem Concionator ceterum pius, ac religiosus, qui tamen concionari in diebus Quadragesimæ respuebat, nisi stipendium à prædicationis ministerio ipsi promitteretur. Rursus erat alius, qui invitatus ad faciendum in quadam villa Sacrum, ibat perlibenter, quia, ibi opiparè à Domino villæ excipiebatur, Sacrum tamen bona devotione operari, seque ad illud, pro virili parte, disponere solebat, ita ut facerè usurparet, se agere gratias consuevisse illi Domino, pro epula temporali, non minus, quam pro spiritali. Hi duo: Concionator, & Sacerdos, cum ego Messanzæ, olim in Collegio nostro versarer, simul conveniunt ad interrogandos nostros, an peccarent? Dixi peccare dumtaxat venialiter, nam ordinabant Concionem.

cionem, & Sacrum ad fines illos temporales, cum interim ultimata consistenter in Deo, propter quem Con-
 ciones utiliter, & Sacrum religiosè
 peragebant. Addi tamen facile eos
 potuisse, etiam à veniali se liberare,
 si solum, minus principaliter inten-
 derent, alter honestam refocillatio-
 nem, alter honestum lucrum.

§. II.

*De intentione, quam Sacerdos habere de-
 bet consecrandi ante, vel dum
 operatur Sacram.*

*Præmittitur divisio, & explicatio
 Intentionis.*

I **N**tentio consecrandi absoluta
 (nam de conditionata agere per-
 tinet ad Scholasticos) quam Sacerdos
 habere potest, dum Sacrificium cele-
 brat (id, quod est commune in con-
 ficiendis omnibus Sacramentis) qua
 duplex est. Actualis, Habitualis,
 Virtualis, Interpretativa. 2 la-